

Jan Bouwens

De rapportageplicht van bedrijven dwingt managers om naar de langere termijn te kijken en drijft de gedachte af van onmiddellijk gewin, meent Jan Bouwens.

DISCUSSIE | Column | 04 juni 2021

Accountants will save the world

We hebben rapportages in het leven geroepen om investeerders (beleggers) te informeren over de rendementen die met hun middelen worden gerealiseerd en om de managers die de middelen inzetten, te stimuleren die middelen te investeren in goed renderende activiteiten.

Over wat 'goed renderend' betekent, kan men van mening verschillen. Een recente [studie verricht in China](#) door Yi-Chun Chen, Mingyi Hung en Yongxiang Wang laat zien dat, in navolging van de introductie van verplichte ESG-rapportages in China, winstgevendheid wordt verruild voor de realisatie van ESG-doelen. Zij vinden in steden met zwaar vervuilende industrieën een aanmerkelijke daling in de emissie van zwaveldioxide en afvalwater.

De onderzoekers interpreteren deze uitkomsten als bewijs voor hun stelling dat managers bereid zijn aandeelhouders te benadelen, ten gunste van de realisatie van sociale doelen. Het is echter de vraag of deze onderzoekers wel kunnen concluderen dat managers acteren ten koste van de welvaart van de aandeelhouder.

Recent gaven [Radhika Lunawa](#), [Timothy W. Shields](#) en [Gregory B. Waymire](#) het begin van een antwoord op deze vraag. Heel specifiek kijken ze naar de vraag of rapportages managers ertoe bewegen het delen van waarde en waardecreatie in overeenstemming te brengen met de belangen van de aandeelhouder.

Op basis van hun experimenten laten zij zien dat rapportering van resultaten leidt tot aanzienlijk hogere resultaten voor aandeelhouders, dan zonder rapporteren. De rapportageplicht beweegt de manager dus inderdaad om waarde te creëren die anders verloren gaat.

Rapportage van financiële resultaten geeft ook aanleiding om verder vooruit te kijken dan resultaten die vandaag kunnen worden verdiend. Sterker, managers leveren onmiddellijk gewin in om later hogere resultaten te kunnen realiseren.

Voor investeerders geldt dat zij geneigd zijn meer middelen beschikbaar te stellen, op voorwaarde van rapportages. Het is niet alles goud wat er blinkt, want uiteindelijk trachten managers een groter deel van de waarde naar zich toe te trekken dan aan hen toekomt, in vergelijking tot de aandeelhouders. Het is afhankelijk van de kritische blik van de accountant om ervoor te waken dat deze gelegenheid wordt onderdrukt (handelen met voorkennis, winst manipulatie et cetera).

Kortom, de rapportageplicht van bedrijven dwingt managers om naar de langere termijn te kijken en drijft de gedachte af van onmiddellijk gewin. Dan rest de vraag: mag de manager waarde aan de aandeelhouder onttrekken om sociale doelen te realiseren? Het antwoord is nee, het is het geld van de aandeelhouder, waar de manager niets over te zeggen heeft. ESG-rapportages zetten de manager echter aan om resultaten in een breder perspectief te plaatsen.

De conclusie die de manager trekt kan dan zo maar inhouden dat een grotere winst vandaag, met een aanzienlijke CO₂-uitstoot, uiteindelijk minder opbrengt dan dezelfde winst later in de tijd, met een lagere of geen CO₂-uitstoot. Shell [zou zo'n onderneming kunnen](#) zijn. Esso [benoemt activisten zelfs](#) in de board, om de aandacht naar deze bredere doelen te verleggen.

Rapportages zijn zeer waardevol. Wellicht heeft Peter Bakker toch gelijk met zijn uitspraak in Harvard Business Review: [accountants will save the world](#).

Jan Bouwens is hoogleraar accounting UvA en research fellow University of Cambridge.

GERELATEERD

DISCUSSIE | Column | 14 oktober 2021

Met de E uit ESG is de wetenschap verder dan wordt beweerd

[Milieurapportages kunnen niet meer worden gestopt en zullen ook snel worden gestandaardiseerd. De wetenschap kan daarbij helpen, meent Jan Bouwens.](#) →

NIEUWS | 13 oktober 2021

Eumedion vraagt beursfondsen om transitieplan voor klimaatneutraal opereren

[Alle Nederlandse beursondernemingen moeten het komend jaar een transitieplan opstellen om uiterlijk in 2050 geheel klimaatneutraal te opereren. Accountants moeten...](#) →

NIEUWS | 05 oktober 2021

KPMG investeert anderhalf miljard dollar in dienstverlening rondom duurzaamheid

[In de komende drie jaar investeert KPMG wereldwijd anderhalf miljard dollar in dienstverlening gericht op milieu, maatschappij en bestuur.](#) →

NIEUWS | 04 oktober 2021

Busy Season Talks: 'Kun je een prijskaartje hangen aan het Amazonegebied?'

[Wat kunnen accountants betekenen als het gaat over duurzaamheid en zekerheid bieden bij mvo-informatie? Daarover ging het op 28 september, in de tweede editie van...](#) →

NIEUWS | 21 september 2021

Rekenkamer: Overheid moet meer doen aan integrated reporting

[Ook niet-financiële informatie moet een plek krijgen in de rijksbegroting. Dat stelt Arno Visser, president van de Algemene Rekenkamer, in het FD. Het kabinet kan...](#) →